

מדינת ישראל

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ה באייר, התש"ף
19 במאי, 2020
140/2020

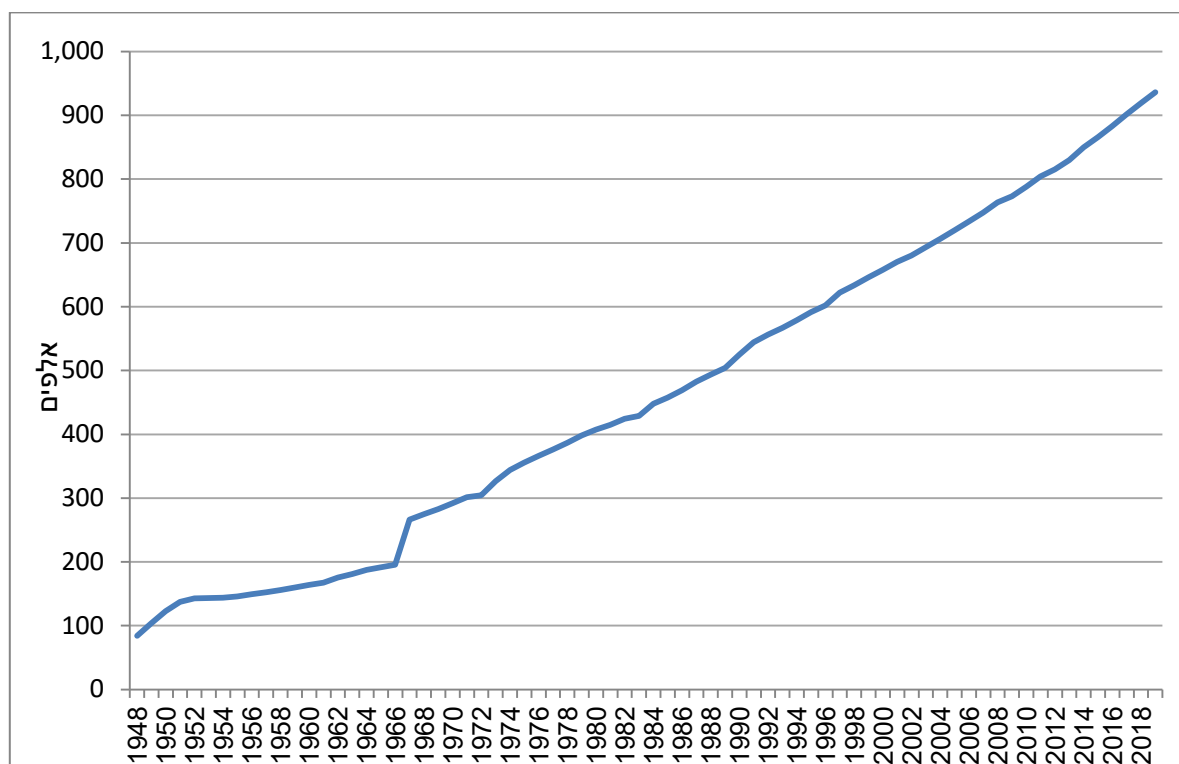
לקט נתונים לרגל יום ירושלים (נתוני 2017-2019) Selected Data on the Occasion of Jerusalem Day (2017-2019)

- ירושלים, בירת ישראל, היא העיר הגדולה במדינה. ביום ירושלים עומד מספר התושבים בה על כ-942,800 נפש.¹
- במהלך 2019, גדלה אוכלוסיית ירושלים בכ-16,500 תושבים. לאוכלוסייה נוספו כ-21,400 איש כתוצאה מריבוי טבעי ועוד כ-3,500 איש כתוצאה ממאזן הגירה בין-לאומית. 8,400 איש נגרעו מאוכלוסיית העיר כתוצאה ממאזן הגירה פנימית שלילי (מספר העוזבים את ירושלים ליישובים אחרים בישראל עולה על מספר העוברים אל ירושלים).
- בני ברק, בית שמש ותל אביב-יפו הם היישובים העיקריים שמהם מהגרים לירושלים. בית שמש, תל אביב-יפו וביתר עילית הם היישובים העיקריים שאליהם עוברים העוזבים את העיר.
- שיעור הפרייון הכולל (מספר ילדים הממוצע שאישה צפויה ללדת במהלך חייה) בירושלים עמד על 3.90 ילדים לאישה, גבוה מהממוצע הארצי (3.09).
- משק בית ירושלמי מונה 3.84 נפשות בממוצע, לעומת ממוצע ארצי של 3.24 נפשות.
- בשנת 2019 החלה בנייתן של 2,452 דירות בירושלים, ירידה של 16.6% לעומת 2018.
- ממוצע ערך הדירה בבעלות - 2,150,000 ש"ח (גבוה מהממוצע הארצי - כ-1,830,000 ש"ח) וממוצע שכר הדירה החודשי - 3,100 ש"ח (נמוך מהממוצע הארצי - כ-3,300 ש"ח).
- אחוז המשתתפים בכוח העבודה בירושלים ב-2019 היה 50.3%, לעומת 63.5% בממוצע הארצי.
- 88.7% מהמועסקים תושבי ירושלים עובדים ביישוב מגוריהם.
- בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) למדו בבתי הספר היסודיים בירושלים (חינוך העברי) 79,950 תלמידים, מהם כ-53 אלף תלמידים בפיקוח החרדי, כ-14.2 אלף בפיקוח הממלכתי-דתי וכ-12.7 אלף בחינוך הממלכתי.
- שנת 2019 היא השנה השלישית ברציפות שבה חלו עליות במספר האזרחים ובאחוז התפוסה במלונות.
- 72% מהתיירים ביקרו בכותל המערבי, 52% - בכנסיית הקבר, 47% - בוויא דולורוזה, 20% - ביד ושם, 15% - במוזיאון ישראל ו-5% ביקרו במסגד אל-אקצא.
- שיעור בני ה-20 ומעלה החשים ביטחון באופן כללי (במידה רבה או רבה מאוד) בירושלים עמד על 88.3%, נמוך במקצת מהשיעור הארצי (90%).
- ב-2018 היו רשומים במחלקות לשירותים חברתיים כ-118.3 אלף תושבי ירושלים, שהם כ-9.8% מכלל הרשומים.
- ב-2019 נחקרו על ידי משטרת ישראל 1,033 תאונות דרכים עם נפגעים (מסוג ת"ד מורחב) שאירעו בירושלים, ונפגעו בהן 1,580 אנשים (ירידה של כ-0.4% במספר התאונות ועלייה של כ-0.6% במספר הנפגעים בהן, לעומת 2018).

¹ אומדן ארעי למאי 2020. נתוני האוכלוסייה הינם נתונים ארעיים המתייחסים לסוף שנת 2019.

ירושלים היא העיר הגדולה ביותר בישראל. בסוף 2019 עמד מספר התושבים בירושלים על 936.0 אלף נפש, כ-10% מכלל תושבי המדינה. מתוכם, 579.4 אלף יהודים ואחרים² (61.9%) ו-356.6 אלף ערבים (38.1%).

תרשים 1 - אוכלוסיית ירושלים, 1948-2019

מקורות גידול האוכלוסייה

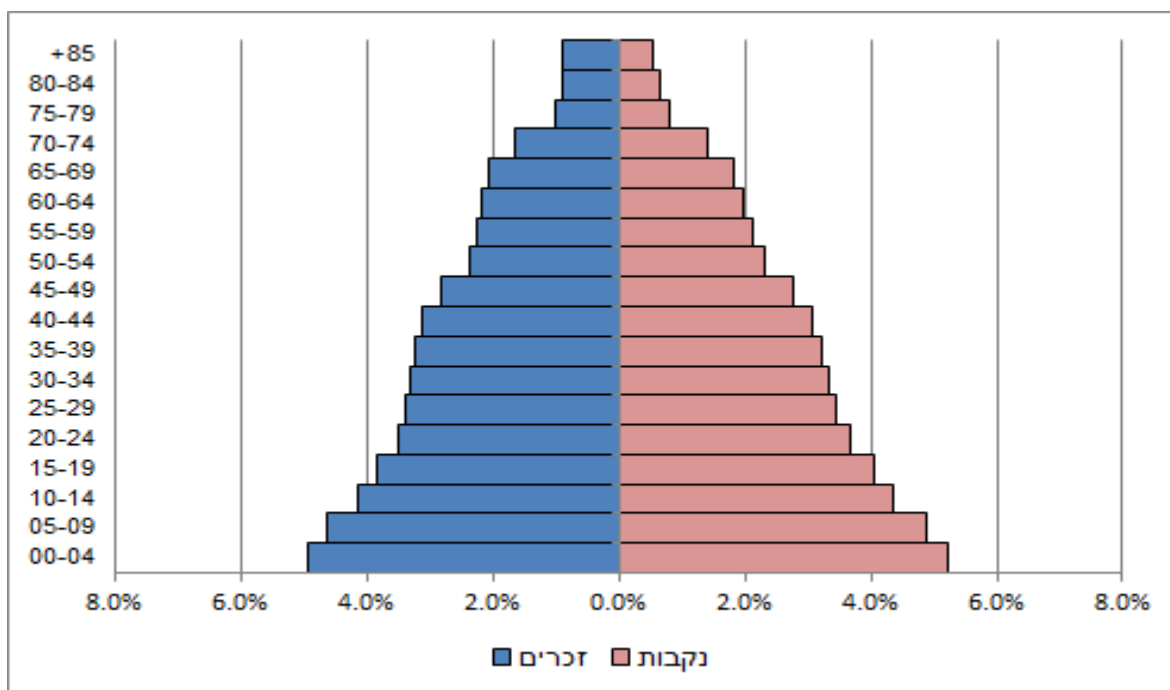
במהלך שנת 2019 גדלה אוכלוסיית העיר ב-16,500 תושבים. עיקר הגידול, כ-21,400 איש, נבע מהריבוי הטבעי (מספר לידות פחות מספר הפטירות). כ-3,500 איש נוספו במאזן ההגירה הבין-לאומית, דהיינו עולים, אזרחים עולים,³ איחוד משפחות ומאזן ההגירה של ישראלים בחו"ל (יציאות וחזרות של ישראלים ששהו בחו"ל יותר משנה ברציפות). מאזן ההגירה הפנימית בירושלים המשיך להיות שלילי וכ-8,400 תושבים נגרעו מהעיר. המצב בירושלים ב-2019 היה דומה לערים גדולות אחרות בישראל כמו אשדוד, באר שבע וראשון לציון שבהן מקור הגידול העיקרי הוא הריבוי הטבעי, ואילו מאזן ההגירה הפנימית שלילי.

² קבוצת האחרים כוללת נוצרים לא-ערבים, בני דתות אחרות וחסרי סיווג דת במשרד הפנים.
³ אזרח עולה - אדם שנולד לאזרח ישראלי בעת שהייתו בחו"ל ושנכנס לישראל בכוונה להשתקע.

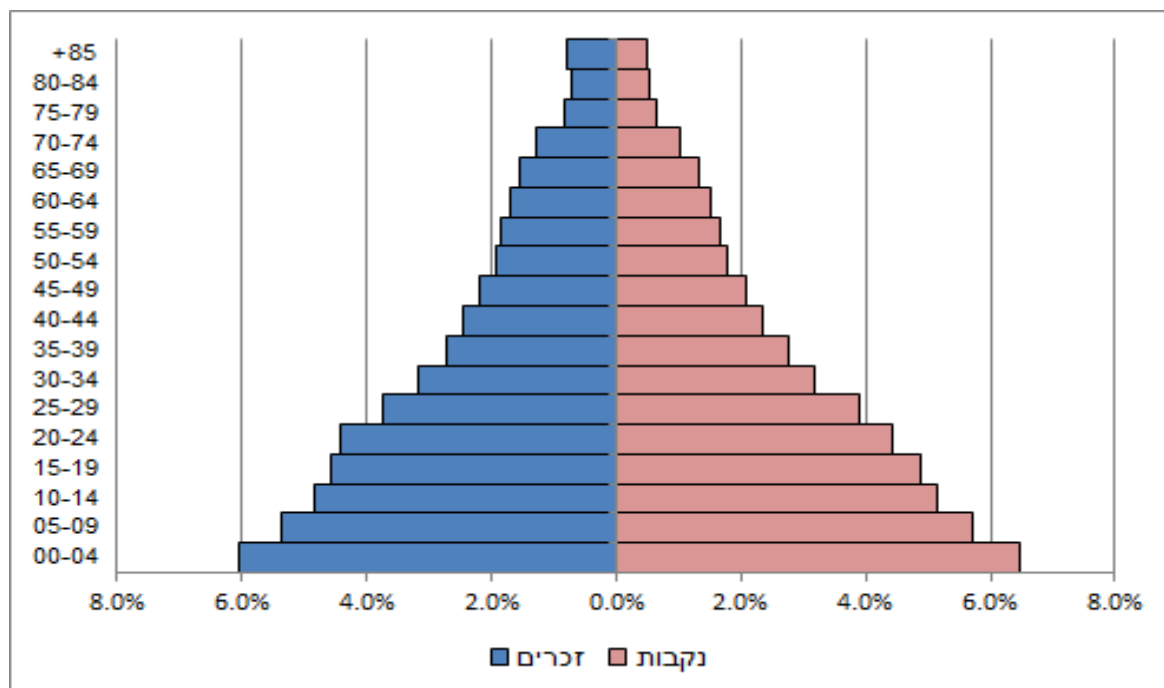
הרכב הגילים

ירושלים מאופיינת באוכלוסייה "צעירה". 33.5% מאוכלוסיית העיר הם ילדים בני 0-14, לעומת 19.9% בחיפה ו-18.5% בתל אביב-יפו. אחוז האוכלוסייה המבוגרת נמוך מהאחוז בערים גדולות אחרות - רק 9.2% מאוכלוסיית העיר הם בני 65 ומעלה, לעומת 20.4% בחיפה ו-15.2% בתל אביב-יפו.

תרשים 2 - פירמידת גילים - כלל ישראל

תרשים 3 - פירמידת גילים - ירושלים

הגירה פנימית

בשנת 2019 נגרעו כ-8,400 תושבים מירושלים. כ-12,300 תושבים חדשים נכנסו לעיר מיישובים אחרים בישראל, לעומת כ-20,700 תושבים שעזבו.

בני ברק, בית שמש ותל אביב-יפו הם היישובים העיקריים שמהם מהגרים לירושלים. בית שמש, תל אביב-יפו וביתר עילית הם היישובים העיקריים שאליהם עוברים העוזבים את העיר.

לוח א - נכנסים לירושלים (הגירה פנימית) לפי יישובים עיקריים, 2019

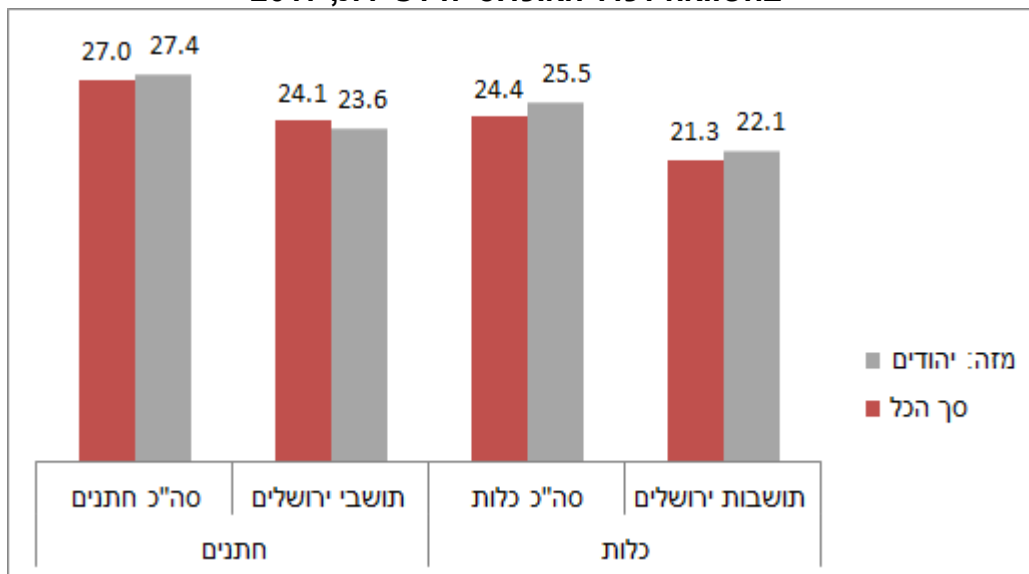
שם יישוב	נכנסו לירושלים אלפים	אחוזים
סך הכל	12.3	100.0%
בני ברק	0.8	6.6%
בית שמש	0.8	6.2%
תל אביב-יפו	0.6	5.0%
אשדוד	0.4	3.4%
גבעת זאב	0.4	3.1%
מעלה אדומים	0.4	3.0%
ביתר עילית	0.4	3.0%
מודיעין עילית	0.4	2.8%
חיפה	0.3	2.8%
פתח תקווה	0.3	2.3%
שאר היישובים	7.6	61.9%

לוח ב - יוצאים מירושלים (הגירה פנימית) לפי יישובים עיקריים, 2019

שם יישוב	יצאו מירושלים אלפים	אחוזים
סך הכל	20.7	100.0%
בית שמש	2.2	10.6%
תל אביב-יפו	1.8	8.7%
ביתר עילית	0.9	4.5%
צור הדסה	0.8	3.9%
בני ברק	0.8	3.7%
גבעת זאב	0.7	3.4%
מודיעין עילית	0.6	3.0%
מודיעין-מכבים-רעות	0.5	2.5%
רמת גן	0.5	2.4%
מעלה אדומים	0.5	2.2%
שאר היישובים	11.4	55.0%

בשנת 2017 נישאו בישראל 6,847 חתנים תושבי ירושלים ו-7,087 כלות תושבות ירושלים. הגיל החציוני⁴ של חתנים וכלות שנישאו לראשונה ושהתגוררו בירושלים⁵ היה נמוך מגילם של כלל החתנים והכלות שנישאו לראשונה בישראל. הסיבה לכך, היא חלקה הגבוה של אוכלוסייה מוסלמית בירושלים לעומת חלקה בכלל אוכלוסיית ישראל, וחלקה הגבוה של אוכלוסייה חרדית בירושלים בקרב האוכלוסייה היהודית לעומת חלקה בכלל האוכלוסייה היהודית בישראל. שתי אוכלוסיות אלו מאופיינות בדפוסי נישואין בגיל צעיר.

תרשים 4 - הגיל החציוני של חתנים וכלות תושבי ירושלים שנישאו לראשונה בהשוואה לכלל האוכלוסייה לפי דת, 2017

ילודה ופריון

לידות

במהלך שנת 2018 נולדו לתושבי ירושלים 25,181 תינוקות. מתוכם 16,543 נולדו לנשים יהודיות ואחרות (כ-66%) ו-8,638 לנשים ערביות (כ-34%). התינוקות שנולדו לתושבי ירושלים היו 13.7% מסך התינוקות שנולדו בישראל במהלך שנה זו; אחוז זה גבוה מחלקה של אוכלוסיית ירושלים באוכלוסיית המדינה (כ-10%).

פריון

בשנת 2018 עמד שיעור הפריון הכולל בירושלים (מספר הילדים הממוצע שאישה צפויה ללדת במהלך חייה) על 3.90 ילדים בממוצע לאישה. שיעור זה גבוה מהממוצע הארצי (3.09). שיעור הפריון הכולל בקרב נשים יהודיות ואחרות בירושלים עמד על 4.41 ילדים בממוצע לאישה, גבוה מהממוצע הארצי של יהודיות ואחרות - 3.05. גם שיעור הפריון הכולל של הנשים הערביות בירושלים (3.14) היה גבוה מהממוצע הארצי של הערביות (3.04).

⁴ הגיל החציוני - הגיל שמתחתיו מצויים מחצית מהנישאים ומעליו המחצית השנייה.

⁵ נישאים/ות שעיר המגורים שלהם/ן בתאריך הנישואין כפי שרשומה ברשות האוכלוסין וההגירה היא ירושלים.

**לוח ג - שיעור פריון כולל בקרב תושבות ירושלים
בהשוואה לממוצע הארצי, 2018**

תושבות	ירושלים	ממוצע ארצי
סך הכל	3.90	3.09
יהודיות ואחרות	4.41	3.05
מזה: יהודיות	4.49	3.17
ערביות	3.14	3.04
מזה: מוסלמיות	3.19	3.20

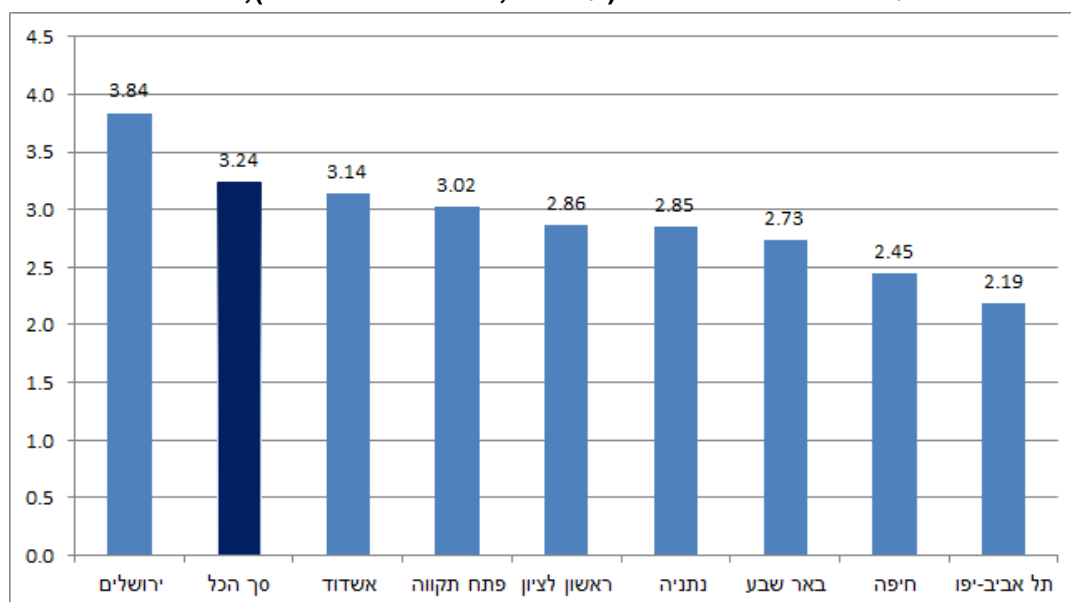
רמת הפריון מושפעת, בין היתר, מהגיל שבו החלה האישה ללדת. בשנת 2018 היה גיל האם הממוצע בירושלים בלידה ראשונה, נמוך בכ-3 שנים מהממוצע הארצי (24.8 לעומת 27.7, בהתאמה).

**לוח ד - גיל אם ממוצע בלידה ראשונה בקרב תושבות ירושלים
בהשוואה לממוצע הארצי, 2018**

תושבות	ירושלים	ממוצע ארצי	הפרש גיל האם בין ירושלים לממוצע הארצי
סך הכל	24.8	27.7	-2.9
יהודיות ואחרות	25.8	28.6	-2.8
מזה: יהודיות	25.7	28.5	-2.8
ערביות	22.9	24.6	-1.7
מזה: מוסלמיות	22.8	24.1	-1.3

בשנת 2019 היו בירושלים כ-235.8 אלף משקי בית - כ-9% מכלל משקי הבית בישראל. משק בית ירושלמי מונה 3.84 נפשות בממוצע (לעומת 3.24 נפשות בממוצע הארצי), והוא גדול גם ממשקי הבית בערים הגדולות האחרות.

תרשים 5 - ממוצע נפשות למשק בית, בערים הגדולות בישראל (עם 200,000 תושבים ויותר), 2019

גודל משק בית ממוצע באוכלוסייה היהודית בירושלים, עמד על 3.33 נפשות למשק בית (3.05 נפשות בממוצע הארצי). גודל משק בית ממוצע באוכלוסייה הערבית בירושלים עמד על 5.11 נפשות למשק בית (4.44 נפשות בממוצע הארצי).

בהשוואה לערים הגדולות האחרות, בירושלים נמצא האחוז הגבוה ביותר של משקי בית עם שבע נפשות ויותר (כ-14%).

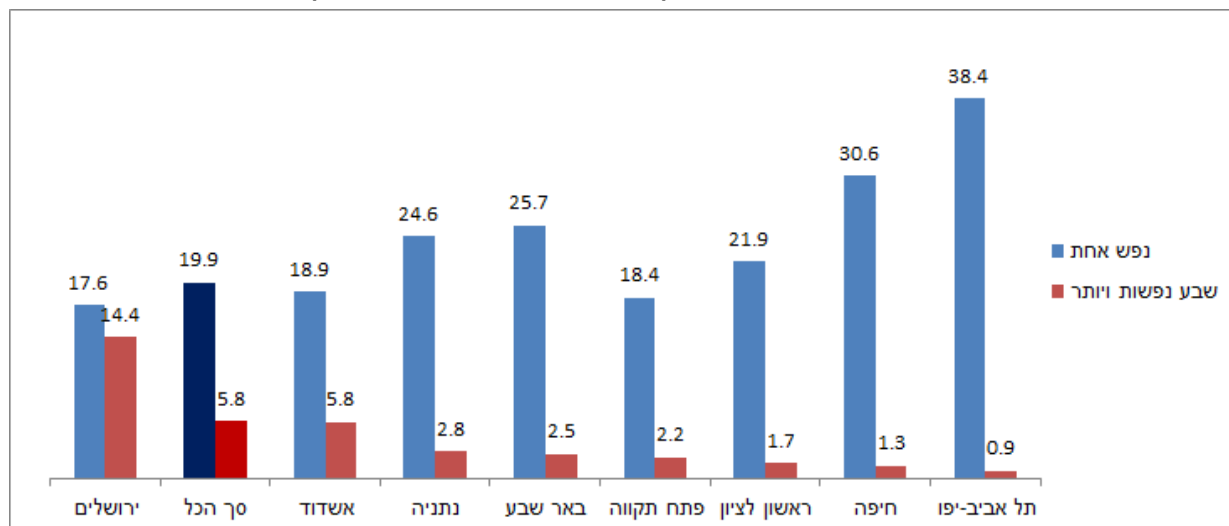
⁶ **משק בית** - אדם אחד או קבוצת אנשים הגרים יחד בדירה אחת באופן קבוע ברוב ימות השבוע ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון. משק בית יכול לכלול אנשים שאינם קרובי משפחה.

משק בית משפחתי: משק בית שיש בו לפחות משפחה אחת.

משפחה - (משפחה גרעינית) שני אנשים או יותר הגרים באותו משק בית וקשורים זה לזה כבני זוג נשואים או לא נשואים, או כהורה וילד. סוגי המשפחה העיקריים הם: זוג בלבד, זוג עם ילדים (בקבוצות גיל שונות לפי גיל הילד הצעיר) או הורה יחיד עם ילדים.

הנתונים על משקי בית ומשפחות מבוססים על סקר כוח אדם לשנת 2019. הנתונים אינם כוללים את הגרים במוסדות, בקיבוצים, במעונות סטודנטים ואת הגרים מחוץ ליישובים (בדוים בדרום).

תרשים 6 - אחוז משקי בית עם נפש אחת ושבע נפשות ויותר, בערים הגדולות בישראל (עם 200,000 תושבים ויותר), 2019

כ-80% ממשקי הבית הירושלמיים הם משפחתיים - כוללים לפחות משפחה אחת. כ-20% הם משקי בית לא משפחתיים, כ-87% מתוכם הם משקי בית של אנשים הגרים לבד.

כ-68% מהמשפחות בירושלים הן בעלות מבנה מסורתי, הכולל זוג עם ילדים (ילדים בכל גיל), לעומת כ-61% בכלל הארץ.

כ-10% מהמשפחות בירושלים הן חד-הוריות עם ילדים בכל גיל, מעט פחות מהאחוז הארצי (כ-12%). כמחציתן (כ-5% מכלל המשפחות בירושלים) הן משפחות חד-הוריות עם לפחות ילד אחד עד גיל 17.

נתונים מסקר הוצאות משק הבית 2018

הוצאה והכנסה כספית ממוצעת לחודש למשק בית בירושלים

בירושלים מספר הנפשות הממוצע במשק בית עומד על 3.9 נפשות והוא הגבוה ביותר מבין שמונה הערים הגדולות.⁷

ההכנסה ברוטו למשק בית בירושלים היא 17,094 ש"ח. 71% מהכנסה זו מקורה בעבודה ו-29% מקורה מקצבאות ותמיכות, פנסיה וקופת גמל והון.

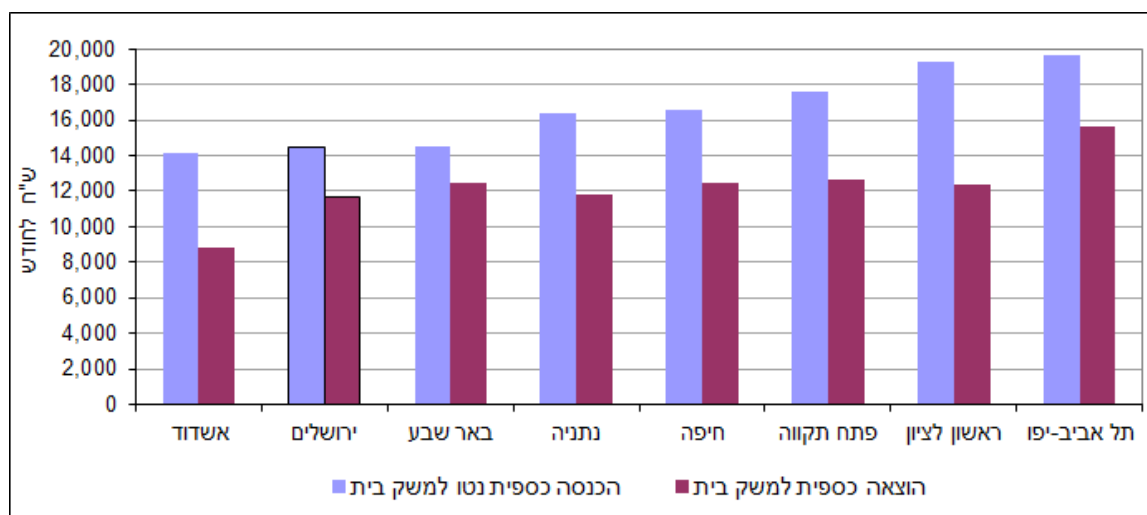
ההכנסה נטו למשק בית בירושלים (לאחר ניכוי תשלומי חובה) היא 14,464 ש"ח וההוצאה 11,707 ש"ח - פער של 23.6%.

לוח ה - הכנסה והוצאה לתצרוכת במשקי בית בשמונה הערים הגדולות, 2018

באר שבע	נתניה	פתח תקווה	אשדוד	ראשון לציון	חיפה	תל אביב-יפו	ירושלים	כלל האוכלוסייה	
2.9	2.8	2.9	3.2	3.0	2.4	2.2	3.9	3.3	נפשות במשק בית
1.5	1.3	1.4	1.4	1.7	1.2	1.3	1.3	1.5	מפרנסים במשק בית
									ש"ח
17,403	19,545	21,307	16,464	23,359	20,098	25,170	17,094	21,063	בית
14,487	16,391	17,622	14,171	19,261	16,594	19,613	14,464	17,276	הכנסה כספית נטו למשק בית
12,468	11,847	12,656	8,836	12,379	12,493	15,675	11,707	13,324	הוצאה כספית למשק בית
4,363	4,166	4,310	2,727	4,194	5,163	7,200	2,992	4,062	הוצאה כספית לנפש
14,867	15,099	16,210	12,082	16,506	14,727	18,844	14,808	16,475	הוצאות לתצרוכת - סך הכל
									אחוזים
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	הוצאות לתצרוכת - סך הכל
19.7	15.4	16.2	16.3	14.2	16.6	15.1	18.0	17.2	מזון (כולל ירקות ופירות)
20.6	28.1	27.7	31.9	29.9	20.2	31.4	28.4	24.8	דיר
8.1	9.9	10.0	9.9	9.7	8.6	8.4	9.0	9.1	אחזקת הדירה ומשק הבית
6.3	4.2	4.2	3.1	3.9	4.3	2.4	2.5	3.7	ריהוט וציוד לבית
3.7	2.1	2.2	2.6	2.5	3.0	2.6	2.8	3.0	הלבשה והנעלה
5.3	6.8	6.4	6.8	5.9	7.7	6.0	5.8	6.0	בריאות
11.2	8.2	11.0	9.4	10.6	11.5	9.9	11.9	10.9	חינוך, תרבות ובידור
19.4	20.2	17.7	15.9	20.9	21.8	19.6	16.4	20.4	תחבורה ותקשורת
5.7	5.1	4.6	4.1	2.4	6.3	4.6	5.2	4.9	מוצרים ושירותים אחרים

⁷ שמונה הערים שבהן יותר מ-200,000 תושבים

תרשים 7 - הכנסה כספית נטו והוצאה כספית למשק בית בשמונה הערים הגדולות, 2018

בעלות על מוצרי תקשורת

מבין שמונה הערים הגדולות, בירושלים אחוז הבעלות הנמוך ביותר על טלוויזיה ועל מינוי לטלוויזיה בכבלים ובלוויין (67.3% ו-26.3%, בהתאמה) וכן אחוז הבעלות הנמוך ביותר על מחשב, טאבלט וקונסולת משחקים (64.2%, 26.0% ו-9.3%, בהתאמה). לעומת זאת, אחוזי הבעלות על צלחת לוויין וממיר דיגיטלי הם הגבוהים ביותר (27.7% ו-24.9%, בהתאמה).

לוח ו - אחוז הבעלות על מוצרי תקשורת בשמונה הערים הגדולות, 2018

באר שבע	נתניה	פתח תקווה	אשדוד	ראשון לציון	חיפה	תל אביב-יפו	ירושלים	סה"כ	
93.2	91.0	91.3	84.8	97.0	88.6	92.0	67.3	87.8	טלוויזיה אחת לפחות
74.6	79.0	75.8	64.1	89.7	58.6	69.2	26.3	62.3	מינוי לטלוויזיה בכבלים ובלוויין
8.4	4.6	5.3	1.7	2.8	9.4	10.2	24.9	12.7	ממיר דיגיטלי
7.4	2.6	2.5	1.2	2.4	11.6	4.1	27.7	15.5	צלחת לוויין
79.1	77.5	81.0	74.7	82.3	81.6	85.9	64.2	76.9	מחשב ביתי אחד לפחות
79.1	78.7	76.4	60.2	82.1	86.1	86.5	60.3	74.9	מינוי לאינטרנט
33.4	35.2	34.1	29.4	35.1	35.5	40.9	26.0	36.2	טאבלט/מחשב מגע
19.6	9.9	16.4	12.6	16.2	15.4	15.3	9.3	19.1	קונסולת משחקים
43.5	66.7	65.0	48.6	68.0	58.2	47.9	54.2	56.0	קו טלפון אחד לפחות
97.6	99.3	93.6	97.4	99.1	98.3	98.6	98.2	97.9	טלפון סלולרי אחד לפחות
71.8	77.3	71.4	74.1	83.8	59.0	61.4	74.6	76.2	שני טלפונים סלולריים ויותר

דירור

בירושלים 58.0% גרים בדירה שבבעלותם, 34.1% גרים בדירות שכורות והיתר בדירות חיים, במעונות סטודנטים ובדירות בדמי מפתח. ערך הדירה בבעלות עומד על כ-2,150,000 ש"ח בממוצע והוא גבוה מהממוצע הארצי (כ-1,830,000 ש"ח). שכר הדירה החודשי הינו כ-3,100 ש"ח בממוצע והוא נמוך מהממוצע הארצי (כ-3,300 ש"ח).

לוח ז - נתוני דירור בשמונה הערים הגדולות, 2018

באר שבע	נתניה	פתח תקווה	אשדוד	ראשון לציון	חיפה	תל אביב-יפו	ירושלים	כלל האוכלוסייה	
2.9	2.8	2.9	3.2	3.0	2.4	2.2	3.9	3.3	ממוצע נפשות למשק בית
0.8	0.7	0.8	0.9	0.7	0.7	0.7	1.2	0.9	צפיפות דירור
63.2	70.3	74.6	67.0	76.1	58.5	39.9	58.0	66.5	אחוז הגרים בדירות בבעלות
31.2	27.5	22.8	29.2	22.4	32.8	52.9	34.1	28.0	אחוז הגרים בדירות שכורות
1,226	1,892	1,793	1,765	2,139	1,404	3,633	2,146	1,833	ערך דירה בבעלות לבעלי דירות (אלפים) - הערכה עצמית
2,153	3,511	3,766	2,360	3,926	2,288	4,964	3,079	3,307	הוצאה לשכר דירה לשוכרי דירות (ש"ח לחודש)

בינוי

התחלות הבנייה

בשנת 2019 החלה בנייתן של 2,452 דירות בירושלים, ירידה של 16.6% לעומת 2018.

התחלות הבנייה בירושלים בשנת 2019 היו כ-4.8% מכלל התחלות הבנייה בישראל.

מתוך כלל הדירות בבניינים חדשים שהחלה בנייתן בשנת 2019, כ-9.2% נבנו בבניינים בני 1-2 דירות (בתים בודדים ודו-משפחתיים), כ-24.5% בבניינים בני 3-9 דירות, כ-13.9% בבניינים בני 10-19 דירות, כ-23.4% בבניינים בני 20-49 דירות וכ-29.0% בבניינים בני 50 דירות ויותר.

גמר בנייה

בשנת 2019 הסתיימה בנייתן של כ-2,727 דירות בירושלים, עלייה של כ-22.9% לעומת שנת 2018.

שטח הבנייה

התחלת בנייה - בשנת 2019 הסתכם שטח התחלות הבנייה לכל הייעודים ב-1.1 מיליון מ"ר, לעומת 1.3 מיליון מ"ר בשנת 2018 - ירידה של כ-12.2%. מכלל שטח התחלות הבנייה בשנת 2019, כ-62.2% נועדו לבנייה למגורים וכ-37.8% נועד לבנייה שלא למגורים.

גמר בנייה - בשנת 2019 הסתכם שטח גמר הבנייה לכל הייעודים ב-0.7 מיליון מ"ר, לעומת כ-0.6 מיליון מ"ר בשנת 2018 - עלייה של כ-3.8%. מכלל שטח גמר הבנייה בשנת 2019, כ-82.3% נועד לבנייה למגורים וכ-17.7% נועד לבנייה שלא למגורים.

הכמות המבוקשת של דירות חדשות

בשנת 2019 הכמות המבוקשת של דירות חדשות⁸ בירושלים עמדה על 2,190 דירות, ירידה של 11.6% לעומת שנת 2018. בשנת 2019 הכמות המבוקשת מורכבת מכ-57.1% דירות חדשות שנמכרו וכ-42.9% דירות שלא למכירה שהחלה בנייתן.

בשנת 2019 נמכרו 1,250 דירות חדשות, עלייה של כ-24.7% לעומת שנת 2018.

עבודה (של בני 15 ומעלה)⁹

אחוז המשתתפים בכוח העבודה בירושלים ב-2019 היה 50.3%, לעומת 63.5% בממוצע הארצי. באוכלוסייה היהודית בירושלים הגיע אחוז המשתתפים בכוח העבודה ב-2019 ל-56.7% (לעומת 67.6% באוכלוסייה היהודית בכלל הארץ). באוכלוסייה הערבית היה אחוז המשתתפים בכוח העבודה בירושלים 38.7% (45.0% בקרב כלל האוכלוסייה הערבית בארץ).

אחוז הבלתי מועסקים בירושלים בשנת 2019 הגיע ל-3.8% (זהה לרמה הארצית - 3.8%). אחוז הבלתי מועסקים בירושלים בקרב האוכלוסייה היהודית ב-2019 עמד על 4.5% (לעומת 3.8% בקרב כלל האוכלוסייה היהודית בארץ). אחוז הבלתי מועסקים בירושלים בקרב האוכלוסייה הערבית היה 2.4% (3.8% בקרב כלל האוכלוסייה הערבית בארץ).

מאפייני המועסקים

מתוך כ-344 אלף מועסקים העובדים בירושלים, 18.2% עבדו בענף החינוך (12.7% בכלל הארץ), 14.0% - בשירותי בריאות ובשירותי רווחה וסעד (11.3% בכלל הארץ), 12.0% - במינהל מקומי, מינהל ציבורי וביטחון וביטוח לאומי חובה (10.2% בכלל הארץ), 9.8% - במסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים ואופנועים (10.9% בכלל הארץ), 5.6% - בשירותי אירוח ואוכל (4.5% בכלל הארץ), 6.4% - בשירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים (7.8% בכלל הארץ), והשאר עבדו בענפים אחרים.¹⁰

88.7% מהמועסקים תושבי ירושלים עובדים ביישוב מגוריהם, לעומת 71.1% מתושבי חיפה, 63.6% מתושבי תל אביב-יפו, 60.0% מתושבי אשדוד, 44.8% מתושבי פתח תקווה ו-36.8% מתושבי ראשון לציון.

⁸ דירות חדשות שנמכרו ודירות שלא למכירה שהחלה בנייתן

⁹ לפרטים נוספים ראו: [סקרי כוח אדם 2018](#).

¹⁰ לפי [הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011](#).

מועסקים במשקי בית

ב-2019 76.7% ממשקי הבית בירושלים היו משקי בית עם מועסקים, לעומת 79.4% בממוצע הארצי. מתוך משקי הבית באוכלוסייה היהודית בירושלים, 75.3% היו משקי בית עם מועסקים, ומתוך האוכלוסייה הערבית - 80.1%.

מבין משקי הבית עם ילדים, 9.1% ממשקי הבית בירושלים ב-2019 היו ללא משתתף בכוח העבודה, לעומת 4.5% בממוצע ביישובים העירוניים בישראל.

צפיפות דיור

צפיפות הדיור בירושלים גדולה מזו שבשבע הערים הגדולות האחרות. ב-2019 ממוצע הנפשות לחדר בירושלים עמד על 1.15 נפשות לחדר, לעומת 0.82 - באשדוד, 0.76 - בפתח תקווה ובנתניה, 0.75 - בבאר שבע, 0.73 - בתל אביב-יפו, 0.72 - בראשון לציון ו-0.71 - בחיפה (הממוצע הארצי עמד על 0.86).

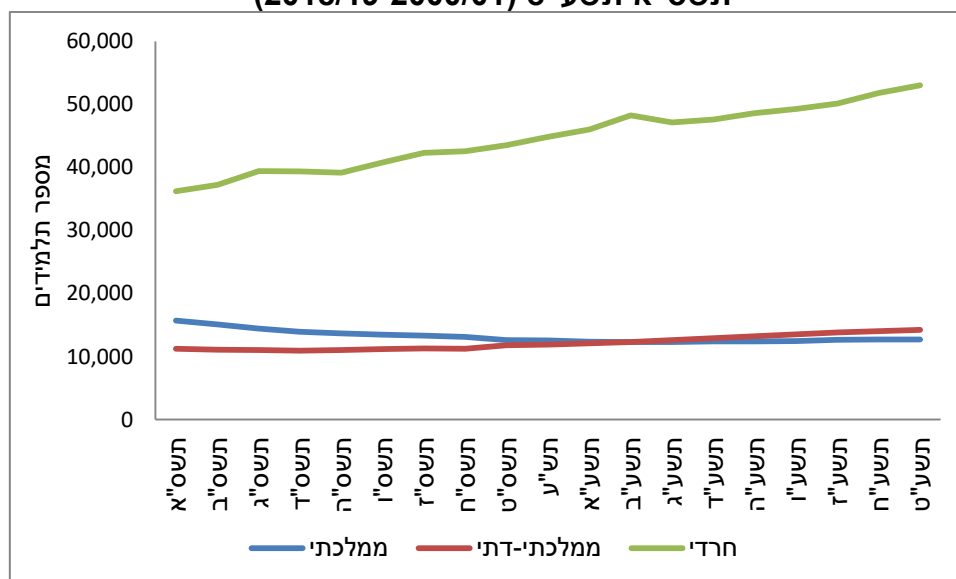
חינוך והשכלה

בתי הספר היסודיים

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) למדו בבתי הספר בירושלים כ-206.1 אלף תלמידים¹¹ מתוכם כ-128.5 אלף תלמידים בבתי הספר היסודיים.

באותה שנה למדו בבתי הספר היסודיים בירושלים (חינוך העברי)¹² 79,950 תלמידים, מהם כ-53 אלף תלמידים בפיקוח החרדי, כ-14.2 אלף בפיקוח הממלכתי-דתי וכ-12.7 אלף בחינוך הממלכתי.¹³ בשנים האחרונות מספר התלמידים בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי יציב, ואילו בפיקוח החרדי נמשכת מגמת העלייה במספר התלמידים (ראו תרשים 8).

תרשים 8 - תלמידים בבתי הספר היסודיים בחינוך העברי בירושלים, לפי פיקוח, תשס"א-תשע"ט (2018/19-2000/01)

¹¹ חסרים נתונים זמניים עבור מוסדות חינוך רבים במזרח ירושלים.

¹² חינוך עברי: מוסדות חינוך ששפת ההוראה בהם היא עברית.

¹³ פיקוח בחינוך העברי: חלוקה של מערכת החינוך לשלושה סוגי פיקוח, בהתאם לזיקה לחינוך דתי. בחינוך היסודי - ממלכתי, ממלכתי-דתי וחרדי; בחינוך העל-יסודי - כללי, מנהל חינוך דתי וחרדי.

בשנת הלימודים תשע"ט אחוז התלמידים בפיקוח החרדי עמד על 66.3%, בדומה ל-66.0% בשנת הלימודים תשע"ח (לוח ח).

**לוח ח - תלמידים בבתי הספר היסודיים בירושלים בחינוך העברי,
לפי פיקוח, תשס"א-תשע"ט (2000/01-2018/19)**

פיקוח			סך הכל	שנת הלימודים
חרדי	ממלכתי-דתי	ממלכתי		
57.3	17.8	24.9	100.0	תשס"א (2000/01)
58.7	17.5	23.8	100.0	תשס"ב (2001/02)
60.8	17.0	22.3	100.0	תשס"ג (2002/03)
61.3	17.0	21.7	100.0	תשס"ד (2003/04)
61.3	17.3	21.4	100.0	תשס"ה (2004/05)
62.3	17.1	20.6	100.0	תשס"ו (2005/06)
63.3	16.9	19.9	100.0	תשס"ז (2006/07)
63.6	16.8	19.6	100.0	תשס"ח (2007/08)
64.1	17.4	18.6	100.0	תשס"ט (2008/09)
64.7	17.2	18.1	100.0	תש"ע (2009/10)
65.3	17.2	17.5	100.0	תשע"א (2010/11)
66.2	16.9	16.9	100.0	תשע"ב (2011/12)
65.4	17.5	17.1	100.0	תשע"ג (2012/13)
65.3	17.7	17.0	100.0	תשע"ד (2013/14)
65.5	17.8	16.7	100.0	תשע"ה (2014/15)
65.5	17.9	16.6	100.0	תשע"ו (2015/16)
65.4	18.1	16.6	100.0	תשע"ז (2016/17)
66.0	17.9	16.2	100.0	תשע"ח (2017/18)
66.3	17.8	15.9	100.0	תשע"ט (2018/19)

נתוני נשירת תלמידים¹⁴ תושבי ירושלים, מבתי הספר שבפיקוח משרד החינוך,

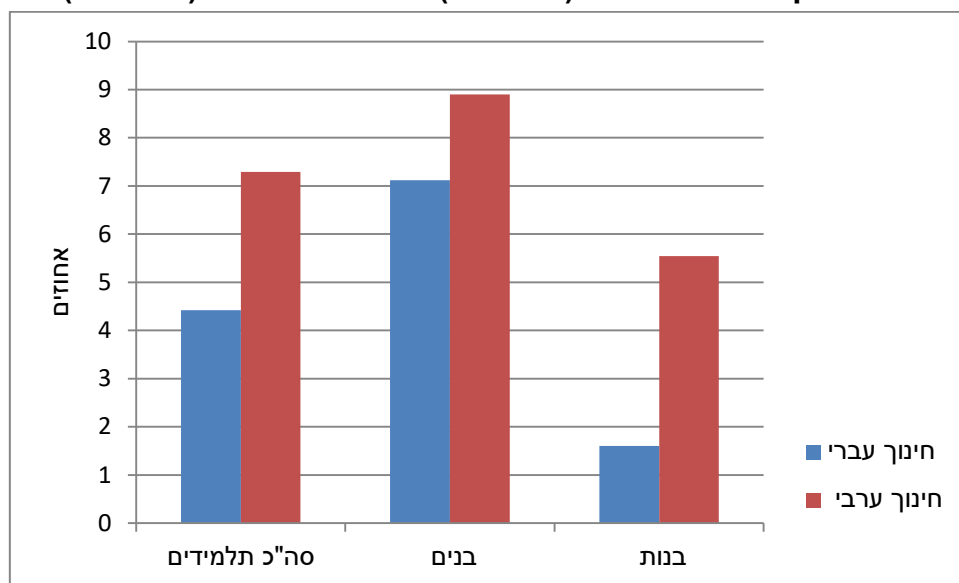
במהלך שנה"ל תשע"ח (2017/18) ובמעבר לתשע"ט (2018/19)

אחוז נשירת התלמידים המתגוררים בירושלים ולומדים בכיתות ז-יב בתי הספר שבפיקוח משרד החינוך, גבוה מאחוז הנשירה הארצי (5.5% לעומת 2.5%, בהתאמה).

בתרשים 9 אפשר לראות כי נשירת הבנים גבוהה מזו של הבנות, הן בחינוך העברי הן בחינוך הערבי. בקרב הבנות בכיתות ז-יב, נשירת התלמידות בחינוך הערבי גדולה ביותר מפי 3 מזו שבחינוך העברי (5.5% לעומת 1.6%, בהתאמה).

בקרב הבנים הפער קטן יותר, אך גם כאן נשירת הבנים בחינוך הערבי גבוהה מזו של הבנים בחינוך העברי (8.9% לעומת 7.1%, בהתאמה).

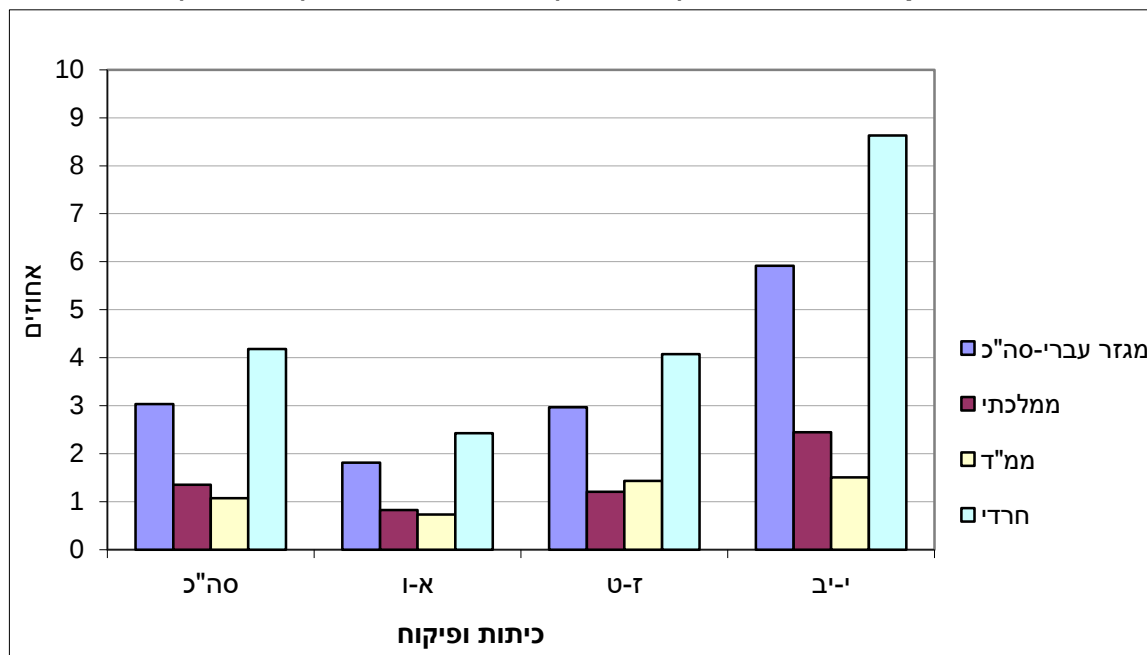
תרשים 9 - נשירת תלמידי כיתות ז-יב בירושלים לפי חינוך (עברי/ערבי) ומין במהלך שנה"ל תשע"ח (2017/18) ובמעבר לתשע"ט (2018/19)

בתרשים 10 אפשר לראות שבכל דרגות הכיתה אחוז נשירת התלמידים בפיקוח החרדי (מבתי הספר שבפיקוח משרד החינוך) הוא הגבוה ביותר. את האחוז הגבוה של נשירת התלמידים בפיקוח החרדי אפשר להסביר בכך שתלמידים רבים הלומדים בפיקוח זה עובדים ללמוד בישיבות. בשנה"ל תשע"ח ובמעבר לתשע"ט, 41.6% מכלל התלמידים שלמדו בירושלים ושנשרו מכיתות ז-יב בפיקוח החרדי עברו ללמוד בישיבות, ובכך הצטמצם אחוז נשירת התלמידים בפיקוח החרדי ל-3.6% בלבד.

¹⁴ תלמיד נושר - תלמיד נחשב לנושר אם עזב את הלימודים במהלך שנת הלימודים תשע"ח או במעבר לשנת הלימודים תשע"ט. **לא הוגדרו כנושרים:** תלמידים שעזבו את הלימודים במהלך שנת הלימודים תשע"ח אך חזרו בתשע"ט, תלמידים שעזבו לימודים ושהו בחו"ל לפחות 100 ימים ברצף וכן תלמידים שעברו מבית ספר אחד לאחר.

**תרשים 10 - נשירת תלמידים בחינוך העברי בירושלים לפי פיקוח ודרגת כיתה
במהלך שנה"ל תשע"ח (2017/18) ובמעבר לתשע"ט (2018/19)**

בחינות בגרות (בחינוך העברי)

בשנת תשע"ח (2017/18) אחוז הניגשים לבחינות הבגרות מבין תלמידי כיתות יב בחינוך העברי שהתגוררו בירושלים עלה לעומת השנה הקודמת (60% לעומת 54% בהתאמה). יחד עם זאת, האחוז בירושלים עדיין נמוך מאחוז הניגשים מכלל תלמידי כיתות יב בישראל (83%).

אחוז הזכאים לתעודת בגרות¹⁵ בירושלים מכלל תלמידי יב בעיר בחינוך העברי נשאר דומה - 36% בתשע"ז ו-38% בתשע"ח, לעומת 67% בקרב כלל תלמידי החינוך העברי בישראל.

אחוז הזכאים לתעודת בגרות בקרב תלמידי יב הלומדים בפיקוח הכללי בירושלים עמד על 75% לעומת 80% בקרב הלומדים בפיקוח הכללי ברמה הארצית. אחוז הזכאים בפיקוח מינהל החינוך הדתי בירושלים נותר ללא שינוי ועמד על 79% לעומת 82% ברמה הארצית. בפיקוח החרדי אחוז הזכאות עמד על 6% לעומת 13% ברמה הארצית.

מבין הניגשים לבחינות הבגרות בחינוך העברי, אחוז הזכאים לתעודת בגרות בירושלים עמד על 63%, לעומת הממוצע הארצי שעמד על 80%.

אחוז בעלי תעודת בגרות העומדת בדרישות הסף של האוניברסיטאות¹⁶ הגיע בירושלים ל-86% מהזכאים לתעודה, זהה לכלל החינוך העברי - 87%.

¹⁵ תלמידים שעמדו בכל הדרישות המקנות זכאות לתעודת בגרות.

¹⁶ דרישות סף של האוניברסיטאות כוללות בנוסף לזכאות לתעודת בגרות, ציון עובר ברמה של 3 יחידות לימוד במתמטיקה ו-4 יחידות לימוד באנגלית.

מלונות התיירות בירושלים - שנת 2019 לעומת 2018

בשנת 2019 מספר האורחים במלונות בירושלים עמד על 1.9 מיליון, עלייה של 4% לעומת 2018. מספר האורחים מחו"ל עלה ב-7%, והגיע ל-1.3 מיליון. מספר האורחים הישראליים היה דומה למספרם ב-2018 ועמד על כ-610 אלף.

מספר חדרי האירוח בעיר גדל ב-3%. תפוסת החדרים עלתה והגיעה ל-72% (69% ב-2018). שנת 2019 היא השנה השלישית ברציפות שבה חלו עליות במספר האורחים ובאחוז התפוסה במלונות.

ממצאים מתוך סקר "תיירות נכנסת" שעורך משרד התיירות (מתוך סקר שנערך ב-2018)

78% מהתיירים שהגיעו לישראל ביקרו בירושלים (67% ביקרו בתל אביב-יפו, 48% - באזור ים המלח, 36% - בטבריה ובכנרת ו-7% ביקרו באילת). 72% מהתיירים ביקרו בכותל המערבי, 52% - בכנסיית הקבר, 47% - בוויא דלורוזא, 20% - ביד ושם, 15% - במוזיאון ישראל ו-5% ביקרו במסגד אל-אקצא.

17 רווחה

בשנת 2018 היו רשומים¹⁸ במחלקות לשירותים חברתיים כ-118.3 אלף תושבי ירושלים, 9.8% מכלל הרשומים. מתוך הרשומים תושבי ירושלים 45.3% היו גברים ו-54.7% נשים. נמצא כי 37.3% מהרשומים תושבי ירושלים הם ערבים. אחוז זה גבוה מאחוז הערבים בקרב כלל הרשומים¹⁹ שעמד על 29.0%. לעומת זאת, אחוז היהודים והאחרים מתוך הרשומים תושבי ירושלים (62.7%) היה נמוך מהאחוז שלהם מכלל הרשומים (70.2%).

ל-59.5% מהרשומים תושבי ירושלים הוגדרה נזקקות²⁰, לעומת 71.5% מכלל הרשומים בארץ. מתוך בעלי נזקקות מוגדרת תושבי ירושלים, אחוז אלה שהוגדרה להם נזקקות 'סיבות רפואיות ומוגבלת' היה גבוה מאחוז זה בקרב כלל בעלי הנזקקות המוגדרת (24.1% לעומת 20.5%, בהתאמה). אחוז אלה שהוגדרה להם נזקקות 'עוני, קשיי הכנסה ותעסוקה' היה גבוה מאחוז זה בקרב כלל בעלי הנזקקות המוגדרת (18.3% לעומת 17.4%, בהתאמה).

מתוך בעלי נזקקות מוגדרת תושבי ירושלים, ל-7.6% הוגדרה נזקקות 'אלימות, התמכרות ועבריינות', לעומת 5.3% מכלל בעלי נזקקות מוגדרת.

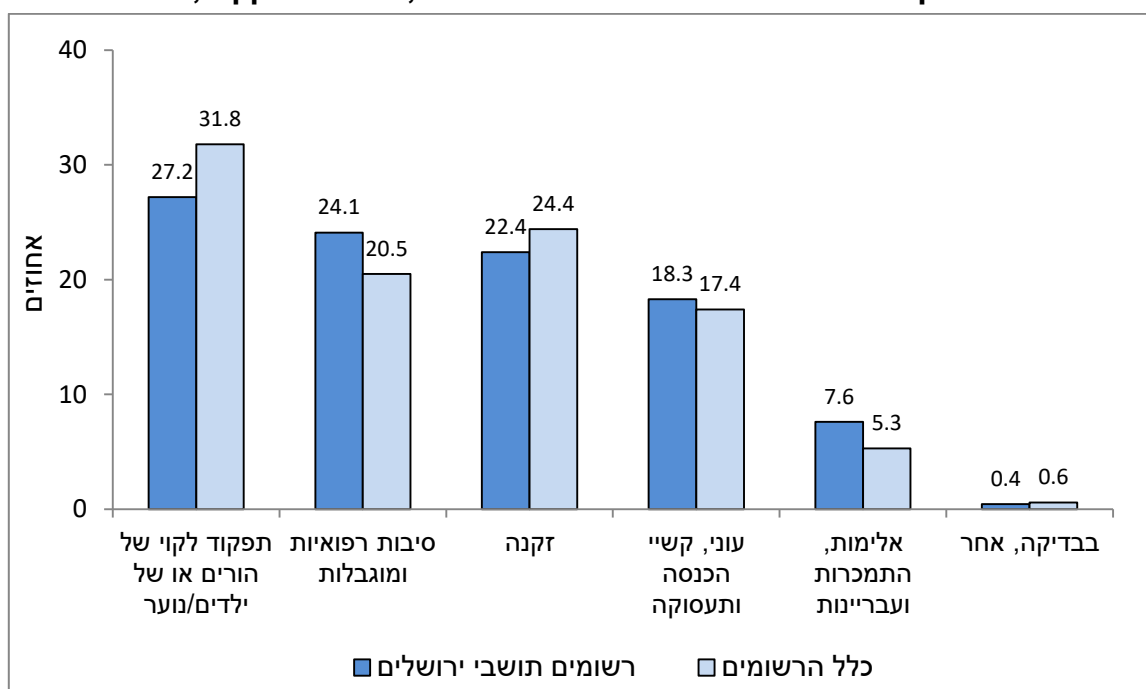
¹⁷ הנתונים הם על תושבי ירושלים הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים לפי מאפיינים נבחרים, מתוך קובץ נתוני יסוד 2018 של משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

¹⁸ לכל משפחה או אדם הפונים או המופנים למחלקות לשירותים חברתיים נפתח תיק טיפול, ולפחות לאחד מבני המשפחה חייבת להיות מוגדרת נזקקות. לפרט שרשום בשל נזקקות של בן משפחה אחר, תירשם נזקקות "תקין".

¹⁹ ללא רשומים תושבי ירושלים.

²⁰ נזקקות היא הסיבה שבגללה פנה או הופנה הפרט למחלקה לשירותים חברתיים. בעל נזקקות מוגדרת הוא פרט הרשום במחלקות לשירותים חברתיים ושהוגדרה לו לפחות נזקקות אחת שאינה בקטגוריה "תקין".

תרשים 11 - רשומים בעלי נזקקות מוגדרת במחלקות לשירותים חברתיים, השוואה בין רשומים תושבי ירושלים לכלל הרשומים, לפי סוג נזקקות, 2018

נתונים מתוך סקר ביטחון אישי 2018

שיעור בני ה-20 ומעלה החשים ביטחון באופן כללי, במידה רבה או רבה מאוד, בירושלים עמד על 88.3%, נמוך במקצת מהשיעור הארצי (90%). השיעור בקרב הגברים היה 90.6% ובקרב הנשים - 86.1%. בקרב צעירים בני 20-34 נמצא שיעור של 88.5% ובקרב מבוגרים מעל גיל 34 היה השיעור 88.1%. כ-10,000 משקי בית (4.4%) נפגעו במהלך שנת 2018 מעבירות כלפי דירתם, נמוך מהממוצע הארצי שעמד על 5.8%. כ-7,500 משקי בית נפגעו במהלך שנת 2018 מעבירות כלפי מכוניותם (3.2%), גבוה מהממוצע הארצי שעמד על 2.7%.

תחבורה

ב-2019 היו רשומים בירושלים כ-343 אלף מורשים לנהוג וכ-257 אלף כלי רכב²¹, כלומר כ-1.3 מורשים לנהוג לכל כלי רכב. כ-40% מתוך המורשים לנהוג הרשומים בירושלים היו נשים. בעשור החולף גדל מספר כלי הרכב הרשומים בירושלים בכ-52%. מבין הערים הגדולות המונות יותר מ-200,000 תושבים, האחוז הגבוה ביותר של מורשים לנהוג באוטובוס, מתוך כלל המורשים לנהוג באותה עיר, נרשם בירושלים (3.4%). האחוז הגבוה ביותר של מורשים לנהוג במונית היה בבאר שבע (4.1%) ואחריו בירושלים (3.9%).

²¹ כלי רכב בבעלות תושבי ירושלים או חברות הרשומות בירושלים.

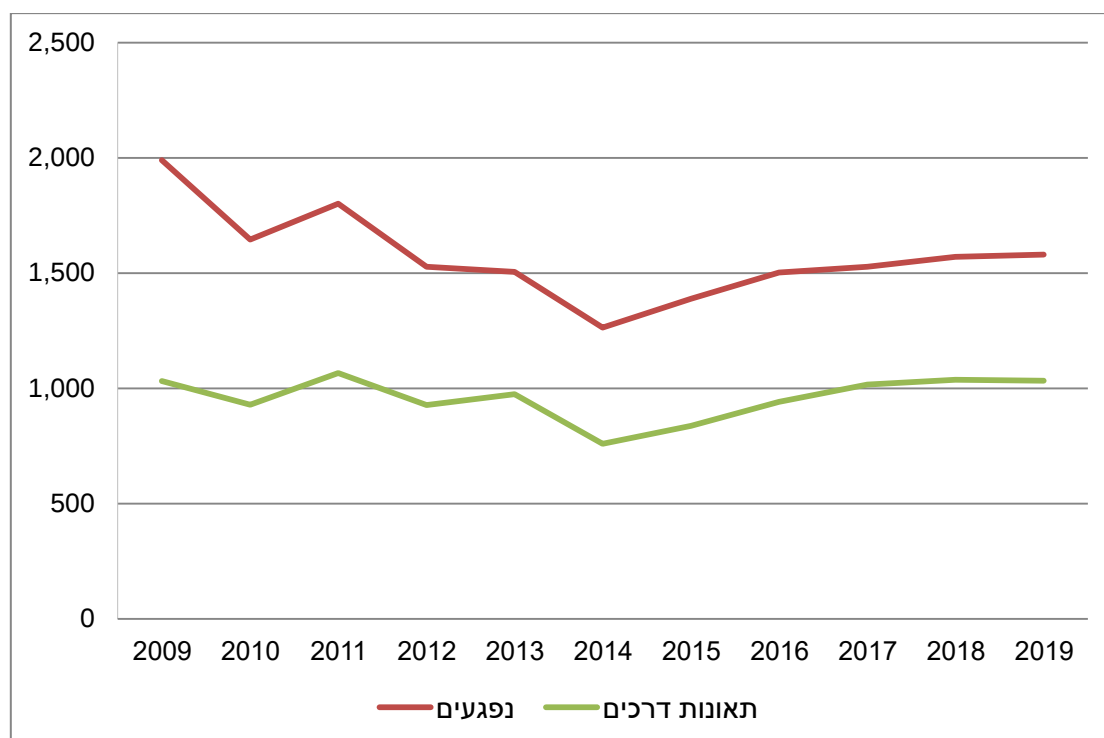
מבין ערים אלו, האחוז הנמוך ביותר של מורשים לנהוג מתוך כלל בני 17 ומעלה באותה עיר, נרשם בירושלים והגבוה ביותר נרשם בתל אביב-יפו.

תאונות דרכים

ב-2019 נחקרו על ידי משטרת ישראל 1,033 תאונות דרכים עם נפגעים²² שאירעו בירושלים, ונפגעו בהן 1,580 אנשים (ירידה של כ-0.4% במספר התאונות ועלייה של כ-0.6% במספר הנפגעים בהן, לעומת 2018), מתוכם 78% תושבי ירושלים (1,237 אנשים).

לשם השוואה, בתאונות דרכים עם נפגעים שאירעו בתל אביב-יפו נפגעו 1,518 אנשים, בחיפה - 902, בבאר שבע - 510, בפתח תקווה - 508, באשדוד - 446, ובראשון לציון - 370 ובנתניה נפגעו 362 אנשים.

תרשים 12 - נפגעים ותאונות דרכים עם נפגעים מסוג ת"ד מורחב שאירעו בירושלים, 2009-2019

מבין הנפגעים בירושלים, 18 היו הרוגים (לעומת 11 הרוגים ב-2018), ו-6 מתוכם נהרגו כהולכי רגל. לשם השוואה, בתל אביב-יפו נהרגו 18 בני אדם - 6 מתוכם הולכי רגל, ובחיפה נהרגו 7 בני אדם - 3 מתוכם הולכי רגל.

בירושלים 14% מכלל הנפגעים היו ילדים בני 0-14, לעומת כ-4% בתל אביב-יפו וכ-9% בחיפה. בשנת 2019 נפגעו בתאונות דרכים עם נפגעים ברחבי הארץ 1,749 תושבי ירושלים, עלייה של כ-8% לעומת שנת 2018. כ-71% מהם נפגעו בתוך ירושלים, כ-23% בדרכים לא עירוניות, כ-2% בתל אביב-יפו והיתר היו נפגעים בודדים ביישובים אחרים.

²² ת"ד מורחב, כולל באזור יהודה והשומרון.

1,739 כלי רכב היו מעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים שאירעו בירושלים בשנת 2019 (ירידה של כ-1% לעומת 2018). כ-64% היו כלי רכב פרטיים, 12% אופנועים, 5% משאיות, 7% אוטובוסים ומיניבוסים, 1% אופניים²³ ו-11% אחרים.

הסברים והגדרות לפרק תחבורה

מסד הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מבוסס על קובץ מינהלי שמתקבל מידי חודש ממשטרת ישראל. בקובץ נרשמות התאונות שדווח עליהן למשטרה, ושנפתח להן תיק תאונה במשטרת ישראל. נוסף על כך, מתקבל מידי חודש מבתי החולים, באמצעות מכון גרטנר - המרכז לחקר טראומה ורפואה דחופה, קובץ מינהלי מתוך המערכת לרישום טראומה.

עד שנת 2018, חומרת הפגיעה בתאונות דרכים התבססה על נתוני המשטרה בלבד. ההמלצה הבין-לאומית היא להשתמש במדד MAIS לצורך קביעת חומרת הפגיעה בתאונות דרכים. בהתאם לכך, החל בשנת 2018, הקובץ ממשטרת ישראל מקושר בלמ"ס עם הקובץ מהמערכת לרישום טראומה, לצורך טיוב חומרת הפגיעה בהתאם למדדי MAIS.

משנת 2018 ואילך נתוני תאונות הדרכים מסוגים לשתי קבוצות חדשות (השונות במקצת מהסיווג הקודם):

ת"ד מורחב - נתוני תאונות שנחקרו וסווגו על ידי המשטרה בסוג תיק ת"ד ובנוסף תאונות שדווחו למשטרה וסווגו על ידי בסוג תיק "כללי עם נפגעים" והיה בהן לפחות פצוע אחד שלפי נתוני בתי החולים נפצע קשה. בעקבות השימוש בנתוני חומרת פגיעה המטויבים לפי נתוני בתי חולים, נמצאו בתיקי כללי עם נפגעים, פצועים שהוגדרו במשטרה כפצועים קל, אך לפי נתוני בתי החולים הם היו פצועים קשה. התאונות שבהן היו מעורבים פצועים אלו הועברו בלמ"ס לקבוצת ת"ד מורחב.

כללי עם נפגעים קל - יתר התאונות שדווחו למשטרה כאירועים בהם נפצע אדם בתאונת דרכים וסווגו על ידי בסוג תיק "כללי עם נפגעים".

נוסף על כך, הנתונים על תאונות דרכים עם נפגעים שאירעו בישראל כוללים את התאונות שאירעו באזור יהודה והשומרון (בשנים קודמות הנתונים פורסמו בנפרד).

²³ לא כולל אופניים חשמליים.